

Clusterpact
Speerpuntcluster
AgriFood
2018

Inleiding

De Vlaamse regering keurde op 4 maart 2016 het besluit goed waarin de steun geregeld wordt voor innovatieclusters in Vlaanderen. De doelstelling van het clusterbeleid bestaat in het ontsluiten van onbenut economisch potentieel en de realisatie van competitiviteitsverhogingen bij Vlaamse ondernemingen via een actieve en duurzame samenwerking tussen actoren.

Het competitiviteitsprogramma van de speerpuntcluster AgriFood werd op 20 april 2017 positief beoordeeld. Voor de faciliterende rol van de clusterorganisatie werd door het Agentschap Innoveren en Ondernemen een steunovereenkomst voor 3 jaar opgemaakt ten bedrage van maximaal € 500.000/jaar (HBC.2016.0891). Deze steunovereenkomst wordt na tussentijdse evaluaties verlengd tot maximum 10 jaar.

In het besluit van de Vlaamse regering wordt eveneens aangegeven dat met de geselecteerde clusterorganisaties van de speerpuntclusters een clusterpact zal worden afgesloten. In het clusterpact worden de engagementen vastgelegd van alle partners, zowel ondernemingen, kennisinstellingen en de overheid ter **ondersteuning van de uitrol van het competitiviteitsprogramma van de speerpuntcluster**.

Het clusterpact wordt **jaarlijks geactualiseerd** op basis van het jaarplan van de cluster.

Het nakomen van de afspraken, en behalen van doelstellingen wordt gemonitord en jaarlijks geëvalueerd.

Artikel 1. Opsomming alle deelnemende partijen – vertegenwoordigers van de triple helix

1. Minister Bourgeois, Minister-president van de Vlaamse regering, handelend binnen zijn hoedanigheid en zijn bevoegdheden binnen de Vlaamse Regering;
2. Minister Muylers, Minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport handelend binnen zijn hoedanigheid en zijn bevoegdheden binnen de Vlaamse Regering;
3. Dhr. Bernard De Potter, Administrateur Generaal bij het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

hierna 'De Vlaamse overheid' genoemd

4. Flanders' FOOD, vertegenwoordigd door Inge Arents in haar functie van algemeen directeur en dhr. Jan Vander Stichele in zijn functie van voorzitter van de VZW Flanders' FOOD;

hierna "clusterorganisatie" genoemd en ook optredend als vertegenwoordiger van de ondernemingen, de kennisinstellingen en andere organisaties die lid zijn van de cluster.

Artikel 2. Tijdsduur en actualisering van het clusterpact

Het clusterpact wordt opgemaakt voor een periode van maximaal 10 jaar. Dit is de maximale periode dat de clusterorganisatie financiering kan bekomen als innovatiecluster (GBER art. 27). Indien de speerpuntclusterwerking vroegtijdig wordt stopgezet, komen ook de afspraken van dit clusterpact te vervallen.

Het clusterpact wordt minimaal **jaarlijks geactualiseerd** op basis van het jaarplan van de cluster. Bij de jaarlijkse actualisering van het clusterpact kunnen steeds nieuwe partijen toetreden, of bestaande partijen uittreden.

Artikel 3. Niet-afdwingbaarheid, inspanningsverbintenissen

Het clusterpact is een inspanningsverbintenis en geen resultaatsverbintenis tussen de deelnemende partijen.

De partijen komen overeen dat de afspraken niet in rechte afdwingbaar zijn.

De partijen engageren zich ertoe om, met wederzijds respect, gedurende de tijdsduur van het clusterpact, samen te werken aan de succesvolle uitvoering ervan.

De verwijzing in dit clusterpact naar projecten, waarvoor financiering van de Vlaamse overheid gevraagd zal worden, mag niet geïnterpreteerd worden als een engagement tot financiering (vb. Interreg en andere).

Artikel 4. Afspraken

1. Geormerkte middelen ter ondersteuning van activiteiten uit het competitiviteitsprogramma

Er worden middelen uit het Hermesfonds geormerkt (cfr. begrotingsopmaak 2018) voor de uitvoering van projecten, uitgezonderd de projecten passend in het reguliere steuninstrumentarium van Agentschap Innoveren en Ondernemen.

De KPI's direct gerelateerd aan de omvang van de geormerkte middelen, zijn opgenomen in bijlage 1, waarbij de streefwaarden jaarlijks voor het einde van het voorafgaande werkingsjaar geactualiseerd worden in functie van de beschikbare geormerkte middelen.

Projectportfolio voor het werkjaar 2018

Op moment van opmaak van het clusterpact voorziet de speerpuntcluster onderstaande projectvoorstellen in te dienen binnen het competitiviteitsprogramma. De opgegeven bedragen voor projectbudget en -subsidie zijn indicatief, alsook de opgegeven projecttypes. Om voor subsidie in aanmerking te kunnen komen, dienen de projecten te voldoen aan de vereisten van het financieringskanaal. Afhankelijk van het finale project zal dan ook telkens het meest geschikte ondersteuningskanaal gezocht worden (geormerkte middelen, reguliere subsidieprogramma's van het Agentschap Innoveren en Ondernemen of derden).

Flanders' FOOD schat voor 2018 een globale subsidievraag van ca. 14,5 miljoen EUR. Wijzigingen zijn mogelijk (e.g. projecten die wegvallen of in regulier programma ingediend worden, gewijzigde subsidiepercentages door een wissel tussen ontwikkeling en onderzoek in een bepaald project).

Lead in Knowledge – Resilient & Sustainable AgriFood Systems

Thema	Geschatte subsidie (€)	Programmalijn	Type project
Bewaring aardappelen	800.000	Aardappel tot friet	Coöperatief en collectief
Ecosysteem frituren	800.000	Aardappel tot friet	ICON of coöperatief
Teelt aardappelen	800.000	Aardappel tot friet	Collectief en landbouwonderzoek
Pilootinstallatie restaarde circulair	300.000	Aardappel tot friet	Coöperatief en demo
Vershoudbaarheid versneden groenten	800.000	Plantaardige productie	Coöperatief of collectief
Robotisatie groententeelt	500.000	Plantaardige productie	Coöperatief of collectief
Consumentenperceptie en – acceptatie van innovatieve voedingsproducten	500.000	Van varken tot charcuterie Van graan tot bakkerijproduct Aardappel tot friet	SBO
Nutritionele waarde varkensvlees	800.000	Van varken tot charcuterie	Collectief of SBO
Verwerking data landbouw (graan) tot productie	800.000	Van graan tot bakkerijproduct	coöperatief
Nutritionele waarde broodproducten	1.000.000	Van graan tot bakkerijproduct	ICON of coöperatief
Screenen micro-organismen	800.000	Van graan tot bakkerijproduct	ICON of coöperatief
Totaal 1	7.900.000		

Lead in Knowledge - World Class Food Production

Thema	Geschatte subsidie (€)	Programmalijn	Type project
Verpakking met sensoren	800.000	Smart Packaging	ICON of coöperatief
From bean to bar	500.000	Chocoladekwaliteit	Collectief onderzoek
Industrie 4.0	1.500.000	Operational excellence	Diverse projecten ICON of coöperatief onderzoek
Microbiële kwaliteit	800.000	Operational excellence	ICON of coöperatief
Totaal 2	3.600.000		

Lead in Knowledge - Personalised Food Products & Healthy Diets

Thema	Geschatte subsidie (€)	Programmalijn	Type project
Benchmark personalized food products & healthy diets	200.000	NA	Haalbaarheidsstudie (collectief)
Micronutriënten	800.000	NA	ICON
Totaal 3	1.000.000		

Cross-Create Value Chains

Thema	Geschatte subsidie (€)	Programmalijn	Type project
Projecten rond nevenstroom valorisatie	1.500.000	NA	ICON of coöperatief
Totaal 4	1.500.000		

Accelerate Effective & Efficient Innovation

Thema	Geschatte subsidie (€)	Programmalijn	Type project
Flavour target	300.000	NA	coöperatief
Totaal	300.000		

Flanders' FOOD is bereid om mee te werken aan beleidsondersteunend onderzoek op thema's die passen binnen het statutair doel, zoals vermeld in artikel 4 van de statuten: "Flanders' FOOD vzw. mag alle activiteiten ondernemen en verrichtingen uitvoeren, eventueel met derden, die rechtstreeks of onrechtstreeks verband houden met haar maatschappelijk doel, of die zullen bijdragen tot haar ontwikkeling en dit voor zover voornoemd doel en het belang van de leden hierdoor niet in het gedrang wordt gebracht." Suggesties zijn: thema's rond voeding en gezondheid, circulaire economie, LCA analyses van alternatieve grondstoffen, oplossingen voor waterschaarste, ...

Hefboomwerking : Hier tonen de triple helix partners elk aan hoe ze hun middelen aligneren met de door de cluster gedefinieerde thema's.

In 2018 zal de hefboomwerking verder gedefinieerd worden voor komende jaren in overleg met de clusterorganisatie, de clusterleden (via de clusterorganisatie) en het Agentschap Innoveren en Ondernemen, inclusief de wijze om deze hefboomwerking te meten en kwantitatief weer te geven. Een eerste aanzet voor de hefboomwerking is opgenomen in bijlage 2.

Met de gerealiseerde hefboomwerking op jaarbasis zal rekening gehouden worden bij de jaarlijkse bepaling van geormerkte middelen.

Er wordt het engagement genomen om jaarlijks, in 2018, 2019 en 2020 geormerkte middelen te voorzien voor de gesteunde speerpuntclusters. Bij positieve evaluatie zullen ook voor de volgende periodes geormerkte middelen toegekend worden, gezien de tijdshorizon 10 jaar bedraagt.

2. Hinderpalen voor realisatie economische meerwaarde

De clusterorganisatie zal in 2018 een procedure opstellen om de hinderpalen of knelpunten bij de uitvoering van het competitiviteitsplan, en dus de realisatie van de vooropgestelde economische meerwaarde, te identificeren. Bij jaarlijkse evaluatie van het clusterpact zullen deze hinderpalen of knelpunten, alsook mogelijke oplossingen besproken worden. In geval deze oplossingen concreet engagement vereisen van bedrijven, kennisinstellingen, overheid of andere actoren, kunnen wenselijke en realistische tussenkomsten bij de jaarlijkse actualisering opgenomen worden in het clusterpact. Bijzondere aandacht gaat hierbij naar tussenkomsten van de Vlaamse overheid.

Als de hinderpalen of knelpunten een relatie hebben met de transitieprioriteiten Industrie 4.0 en/of Circulaire Economie aspecten, zal in overleg met de transitie managers bekeken worden welke oplossingsgerichte actie kan opgenomen worden, binnen de middelen en het mandaat van de transities. Als voorbeeld kan bekeken worden in hoeverre het relevant en mogelijk is om instrumenten als regelluwe zones of experimenteerruimtes op te zetten. Het samenbrengen van de nodige expertise (o.a. binnen Vlaamse overheid en vanuit bestaande netwerken, aangevuld met nodige relevante externe expertise, al dan niet vanuit partners) kan daarbij worden opgenomen door de transitie managers.

Volgende hinderpalen werden reeds geïdentificeerd, waarrond in 2018 gewerkt zal worden:

1. De valorisatie van nevenstromen wordt momenteel belemmerd door de novel food wetgeving en de afvalwetgeving.
2. De valorisatie van water (hergebruik en beter gebruik) wordt momenteel belemmerd door wetgeving (FAVV) waardoor er bv. drinkbaar leidingwater gebruikt wordt om productiehallen te kuisen en ook voor het hergebruik van proceswater tot irrigatiewater zijn er wettelijke hindernissen (milieuheffing, normering en ruimtelijke ordening)
3. De speerpuntcluster wenst geormerkte middelen eveneens in te zetten voor landbouwonderzoek. De speerpuntcluster bekijkt met VLAIO wat de mogelijkheden zijn om landbouwonderzoek te combineren met onderzoek voor voedingsbedrijven.

3. Front-office functie voor Agentschap Innoveren en Ondernemen

De speerpuntcluster is één van de belangrijke partners van het Agentschap. Om dit te benadrukken in de externe communicatie zal gebruik gemaakt worden van een "gecombineerd logo" dat in afstemming tussen de speerpuntcluster en de communicatiedienst van het Agentschap ontwikkeld wordt. De richtlijnen voor gebruik van het logo worden beschreven in op <https://www.vlaio.be/nl/over-ons/communicatieverplichtingen-partners>.

Het Agentschap zal ervoor zorgen dat de speerpuntcluster al de nodige informatie ter beschikking heeft over steunmaatregelen om deze informatie te kunnen delen met de ledenbedrijven.

Voor het aantrekken van projecten in Europese initiatieven (Horizon 2020, ERA-NETten, Interreg, ...) werden volgende afspraken gemaakt tussen het Agentschap en de speerpuntcluster:

1. Via de inzet van de programma's van het Agentschap Innoveren en Ondernemen in diverse netwerken kunnen leden van de clusterorganisaties steun krijgen voor hun aandeel binnen grensoverschrijdende projecten. Dit omvat Eureka, Art 185 netwerken, ECSEL en ERA-NET initiatieven.

De clusterorganisatie zal zich in geval van voor de cluster relevante oproepen, inzetten om de clusterleden te stimuleren voor uitvoering van projecten met steunverlening via het Agentschap Innoveren en Ondernemen als volgt:

- *Engagement korte termijn: maximaal gebruik maken van de bestaande netwerken:*
 - Het Agentschap zal de clusterorganisatie op de hoogte stellen van de portfolio netwerken waaraan het deelneemt, inclusief het overzicht van de geplande oproepen.
 - De clusterorganisatie zal waar relevant gebruik maken van deze lopende netwerken om leden te stimuleren voor deelname aan internationale projecten.
 - De clusterorganisatie zal de leden informeren over de mogelijkheden, met doorverwijzing naar de medewerkers van het Agentschap voor meer specifieke informatie.
 - In 2018 ageert Flanders' FOOD als associated partner van het ERA-NET Cofund Facce Surplus en het ERA-NET Cofund Susfood II. In beide ERA-NETten worden er taken uitgevoerd door Flanders' FOOD, ter ondersteuning van het Agentschap, om stakeholders samen te brengen en in te zetten op industriële valorisatie. Flanders' FOOD wordt door de ERA-NET-coördinatoren uitgenodigd voor projectmanagementvergaderingen. Indien oproepen gelanceerd worden, werkt Flanders' FOOD actief mee aan de projectgeneratie.
 - Flanders' FOOD is coördinator van het S3 platform Smart Sensors for Food en heeft hiervoor een mandaat van de Vlaamse overheid via de transitie manager Industrie 4.0 (Leo van de Loock)
 - Flanders' FOOD is mede-coördinator voor het S3 platform rond nutritionele ingrediënten en heeft hiervoor een mandaat van de Vlaamse overheid via de administrateur-generaal van het Agentschap (Bernard De Potter).
- *Engagement lange termijn. Afstemmen van de portfolio in functie van de noden bij de cluster:*
 - De clusterorganisatie zal bij de leden peilen naar specifieke interesse voor onderwerpen waarbinnen internationale samenwerking gezocht wordt en het Agentschap hiervan op de hoogte stellen.

- Het Agentschap zal de clusterorganisatie proactief op de hoogte stellen van nieuwe netwerken die bij de commissie overwogen worden, zodat de clusterorganisatie netwerken kan identificeren waaraan zij wensen mee te werken.
 - Het Agentschap zal op basis van de informatie verstrekt door de cluster zijn keuze voor toetreding aanpassen waar mogelijk om netwerken beschikbaar te maken die een toegevoegde waarde hebben voor de thema's van de cluster.
 - Als algemene beleidslijn stapt het Agentschap enkel in netwerken waarbinnen kan samengewerkt worden met een intermediaire organisatie. Een beslissing om in nieuwe netwerken te stappen in functie van de noden van een cluster gaat dan ook samen met een inzet van de clusterorganisatie om een *dergelijke rol op te nemen*. Een betrokkenheid in een netwerk impliceert vooral rekruteren van projecten en actieve participatie in informatiedoorstroming naar de leden.
 - Op vraag van Flanders' FOOD stapt het Agentschap in het consortium dat een aanvraag indient voor een ERA-NET Cofund Blue Bioeconomy (indiening februari 2018). Flanders' FOOD zal, in geval van goedkeuring van dit netwerk, taken opnemen in het ERANET Cofund om de industriële valorisatie te bevorderen. Projectgeneratie zal voorzien worden door Flanders' FOOD cfr. ERA-NET Cofunds Susfood II en Facce Surplus.
2. Via NCP kunnen clusterleden geïnformeerd en begeleid worden voor deelname aan de subsidieprogramma's van de Europese Commissie. De NCP-functie wordt waargenomen door een samenwerkingsverband tussen het Agentschap Innoveren en Ondernemen en het FWO.

De clusterorganisatie zal zich inzetten om de informatiedoorstroming naar de leden zo vlot mogelijk te laten verlopen en de leden stimuleren om gebruik te maken van de bestaande begeleiding om projecten in te dienen bij de voor de cluster relevante programma's van de Europese Commissie.

Na publicatie van de nieuwe werkprogramma's in 2018 zal het Agentschap en de clusterorganisatie een overleg organiseren om op basis van deze werkprogramma's verdere afspraken te maken over samenwerking, over bijv. informatiedoorstroming, gezamenlijk of afgestemde communicatie naar de clusterleden, doorverwijzen, ...

3. Het Agentschap Innoveren en Ondernemen biedt, via de deelname aan het Enterprise Europe Network, begeleiding aan voor bedrijven en clusterorganisaties voor tech transfer, samenwerking en andere.

De clusterorganisatie zal onderzoeken of gebruikt gemaakt kan worden van de diensten van het EEN-netwerk om de leden aan te zetten te internationaliseren in hun business activiteiten.

4. Inzet in transitieprioriteiten in Vlaanderen

Dit onderdeel beschrijft de samenwerking van de speerpuntcluster met de transitieprioriteiten zoals vastgesteld door de Vlaamse Regering in haar Visie 2050. Er wordt op hoofdlijnen beschreven op welke manier de clusterorganisatie kan samenwerken met de transities Industrie 4.0 en Circulaire Economie met als belangrijkste doelstelling deze transversale prioriteiten een plaats te geven in de werking van de speerpuntcluster. Als uitgangspunt wordt daarbij gehanteerd dat, voor zover mogelijk én relevant, Industrie 4.0 en Circulaire Economie zo geïntegreerd mogelijk worden aangebracht door de

transitiemanagers en eveneens zo geïntegreerd mogelijk tot uitvoering worden gebracht binnen de clusterwerking.

De verdere concretisering van deze hoofdlijnen tot concrete acties voor 2018 zijn als bijlage 3 opgenomen bij het clusterpact. Deze bijlage wordt op jaarlijkse basis, na de jaarlijkse evaluatie van het clusterpact en eventuele bijsturing door de clusterorganisatie en in onderlinge afstemming met de transitiemanagers, geactualiseerd. Er zal op regelmatige basis een overleg met de transitiemanagers plaatsvinden.

Samenwerking op hoofdlijnen:

- **Overzicht van projectportfolio en inzoomen op 1 of max. 2 frontrunner projecten**
Minimum één keer per jaar wordt de projectportfolio van de clusterorganisatie gescreend en wordt er, samen met de transitiemanagers, geanalyseerd in welke projecten een circulaire economie- en/of industrie 4.0 aanpak aan bod komt. De screening voor werkingsjaar 2018 is bijgevoegd in bijlage 3 van dit clusterpact.

Op basis van deze eerste screening wordt jaarlijks een tweetal projecten geselecteerd als frontrunnerprojecten. Rond elk frontrunnerproject wordt een actieve samenwerking en communicatie opgezet die tot doel heeft voor de leden van de speerpuntcluster, en mogelijk ook voor een breder publiek, te tonen wat de mogelijkheden en opportuniteiten zijn van waardecreatie bij toepassing van een Industrie 4.0 en Circulaire Economie aanpak, én om de clusterorganisatie als thought leader op dit domein naar voor te schuiven. Deze selectie en de hierbij horende communicatie is uiteraard afhankelijk van de confidentialiteitsregels. Bij deze communicatie zal expliciet naar de Clusterorganisatie en haar werking en toegevoegde waarde verwezen worden.

- **Van het creëren van awareness naar het verdiepen van kennis van de clusterleden rond Industrie 4.0 en Circulaire Economie**
In functie van het gemiddelde kennisniveau van de clusterleden over de transitithema's Industrie 4.0 en Circulaire Economie wordt bekeken welke opleidingsvorm(en) het best ingezet worden om het kennisniveau van de lidbedrijven te verhogen. Dit kan gaan van een brede toelichting rond de transitithema's (awareness creatie), over de organisatie van een inspirerende workshop welke tot doel heeft de lidbedrijven te inspireren om verdere actie te nemen (verdieping) tot het vastpakken van een aantal projecten en het ambitieniveau van deze projecten verder op te rekken.

Het opzetten van een opleidingsvorm, onder eender welke vorm, gebeurt steeds op initiatief en in organisatie van de clusterorganisatie. De opbouw en inhoud wordt opgemaakt en uitgerold in onderling overleg met de transitiemanager(s).

Een overzicht van de geplande initiatieven die moeten leiden tot meer awareness en kennis van de transitieprioriteiten bij de clusterleden is bijgevoegd in bijlage 3.

- **Actieve opname van de netwerkfunctie**
Het opnemen van de netwerkfunctie kan zowel gebeuren door de transitiemanagers als door de speerpuntcluster. De transitiemanagers kunnen vanuit hun uitgebreide kennis van het veld en de spelers rond de transitithema's mogelijk relevante nieuwe samenwerkingen detecteren, doorverwijzen (van en naar de speerpuntcluster), kennis en expertise inbrengen van hun netwerk,... De speerpuntcluster kan de netwerkfunctie opnemen door het aanbrengen van concrete best practices en deze actief te delen onder de vorm van een interview, toelichting, ...

5. Afstemming met FIT

FIT erkent de clusterorganisatie als centraal aanspreekpunt voor innovatie in de agrovoedingsindustrie in Vlaanderen. De clusterorganisatie erkent FIT als centrale actor in de internationalisering van de Vlaamse economie.

Zowel bij FIT als bij de clusterorganisatie wordt een single point of contact (SPOC) aangesteld die een efficiënte info-uitwisseling en contacten garandeert. Voor FIT zijn dit Xavier Bedert en Yves Roekens. Voor de clusterorganisatie is dit Veerle Rijckaert.

Beide partners communiceren over de aangegane engagementen naar hun leden/klanten en stakeholders en vermelden de partner in hun communicatie. Indien FIT medewerking verleent aan een actie van de clusterorganisatie, dan wordt FIT als volwaardige partner op de communicatie vermeld. Indien de clusterorganisatie medewerking verleent aan een actie van FIT of in gezamenlijke actie, dan vermeldt FIT de clusterorganisatie als volwaardige partner.

Indien de clusterorganisatie communiceert via de media over internationaal ondernemen wordt FIT op voorhand ingelicht over de inhoud van de communicatie. Er wordt daarbij zoveel mogelijk gestreefd naar gezamenlijke communicatie.

De clusterorganisatie engageert zich tot volgende inbreng ter ondersteuning van FIT-activiteiten:

- bestaande kennis over de Vlaamse cluster en bedrijven delen;
- operationele medewerking met betrekking tot internationalisering vanuit Vlaanderen of aantrekken van investeringen/aan promotie van het Vlaamse economisch weefsel;
- overleg en samenwerking.

FIT engageert zich tot volgende inbreng ter ondersteuning van de speerpuntcluster en de ledenbedrijven:

- samenwerking met clusters/clusterbedrijven in buitenland;
- versterken van de cluster en de ledenbedrijven.

De meer gedetailleerde afspraken over bovengenoemde inbreng zijn opgenomen in bijlage 4.

De activiteiten van de clusterorganisatie zullen complementair zijn aan die uitgevoerd in het kader van het structurele partnerschap met FEVIA Vlaanderen.

6. Afstemming met WSE

Om competitieve groeivoordelen in een kennisgedreven economie te realiseren, is eveneens een gerichte focus op competenties noodzakelijk. Competenties spelen een belangrijke rol in het ondersteunen van de verdere ontwikkeling van de cluster. De beschikbaarheid van de nodige competenties en vaardigheden en voldoende gekwalificeerde en wendbare werknemers kan een sterke katalysator zijn voor de cluster. Daarom is het belangrijk om snel te kunnen anticiperen op de dynamiek van de arbeidsmarkt en flexibel in te spelen op de noden die zich op dit vlak in de cluster zullen voordoen.

Flanders' FOOD zal via Alimento binnen de cluster een antennefunctie uitbouwen waarbij de info om mogelijke toekomstige competentienoden, die het gevolg zijn van innovaties in de cluster, te captureren en door te verwijzen naar de daarvoor geschikte organisatie. Op die manier kunnen er partnerschappen ontstaan met sectoren en opleidingsactoren (ao Syntra Vlaanderen en VDAB) die de cluster verder kunnen versterken. Om de antennefunctie op te volgen wordt er minstens éénmaal per jaar een overleg gepland met het departement WSE.

Tijdens dit overleg wordt door Alimento en Flanders' FOOD een toelichting gegeven bij lopende en geplande projecten en activiteiten met focus op mogelijke competentienoden. Vanuit WSE wordt toelichting gegeven over nieuwe of gewijzigde afspraken met sectororganisaties die raakvlakken hebben met de clusterorganisatie, alsook over nieuwe of gewijzigde afspraken met VDAB, Syntra Vlaanderen of andere organisaties van belang voor het opnemen van acties voor het invullen van competentienoden in de speerpuntcluster.

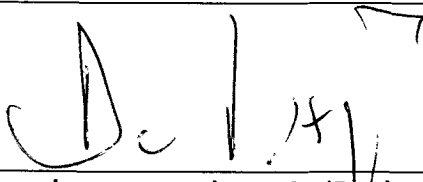
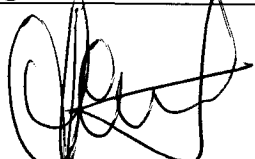

Artikel 5. Opvolging clusterpact

Door de clusterorganisatie wordt minstens 1 keer per jaar een opvolgvergadering georganiseerd met de deelnemende partijen van het clusterpact om de gemaakte afspraken op te volgen naar voortgang en bijsturing.

Waar nodig kunnen thema- of actiegerichte werkgroepen worden opgericht. Hierbij wordt zo veel mogelijk gebruik gemaakt van de aanwezige expertise binnen de deelnemende partijen.

De opvolging van het clusterpact is nauw verweven met de opvolging van de steunovereenkomst (HBC.2016.0891), waarvan de gedefinieerde indicatoren in bijlage 1 opgenomen zijn.

Artikel 6. Overzicht namen met handtekeningen van alle partijen

Minister Bourgeois, Minister-president van de Vlaamse regering,	
Dhr. Geert Bourgeois	
	
Minister Muyters, minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport	
Dhr. Philippe Muyters	
	
Namens Agentschap Innoveren en Ondernemen	
Dhr. Bernard De Potter, Administrateur Generaal	
	
Namens de speerpuntcluster AgriFood	
Mevr. Inge Arents Algemeen directeur Flanders' FOOD	Dhr. Jan Vander Stichele Voorzitter Raad van Bestuur Flanders' FOOD
	

Het origineel van het ondertekende clusterpact zal gedurende de looptijd door het Agentschap Innoveren en Ondernemen worden bewaard. Iedere partij zal een kopie ontvangen.

**Bijlage 1: Performantie Indicatoren Subsidieovereenkomst
HBC.2016.0891**

TABEL MET STREEFWAARDEN:

	2018	2019	2020	Cumulatief/ Gemiddeld
CATEGORIE 1: OUTPUT INDICATOREN				
KPI-1 Aantal unieke ondernemingen die jaarlijks bijdragen (upfront)	300	325	350	350/325
KPI-2 Aantal unieke actieve ondernemingen binnen de cluster	350	400	450	450/400
KPI-3 Aantal unieke nieuwe actieve ondernemingen binnen de cluster	30	30	30	90/30
KPI-4 Percentage actieve kmo's binnen de cluster	60%	70%	80%	80%/70%
KPI-5 Aantal regionale samenwerkingen (in het kalenderjaar)	30	35	40	40/35
KPI-6 Aantal internationale samenwerkingen (in het kalenderjaar)	50	60	80	80/65
CATEGORIE 2: EFFECT INDICATOREN				
KPI-7 Aantal lopende samenwerkingsprojecten met minstens 3 unieke ondernemingen (incl. internationale projecten)	20	20	20	30/20
KPI-8 Aantal unieke ondernemingen die deelnemen aan minstens één samenwerkingsproject	100	120	140	140/120
KPI-9 Aantal unieke ondernemingen die deelnemen aan minstens één internationaal project (cross-border)	35	40	50	50/40
KPI-10 Aantal unieke ondernemingen die deelnemen aan minstens één project binnen het ecosysteem (cross-sector)	10	15	20	20/15
KPI-11 Aantal unieke ondernemingen die kennis verkrijgen via andere activiteiten dan samenwerkingsprojecten	400	450	500	500/400
KPI-12 Tevredenheid van de stakeholders en leden	70%	75%	80%	80%/75%
KPI-13 Aantal nieuwe gedeelde infrastructuur bedoeld voor innovatie, opgericht in samenwerking met Flanders' FOOD	2	2	2	6/2
KPI-14 Aantal valorisatie- en implementatiecases door ondernemingen	40	60	80	40/80
CATEGORIE 3: IMPACT INDICATOREN				
KPI-15 Omzet van de Vlaamse voedingsindustrie (MEUR)	40.000	42.000	44.000	44.000/42.000
KPI-16 Bijkomende omzet van de actieve ondernemingen (MEUR)	800	900	1000	2700/900
KPI-17 Bijkomende tewerkstelling binnen de actieve ondernemingen (VTE)	250	300	350	900/300
KPI-18 Investerings door de Vlaamse voedingsindustrie (MEUR)	1.000	1.100	1.200	3.300/1.100
KPI-19 Aandeel van export in omzet van de Vlaamse voedingsindustrie	40%	45%	50%	50%/45%
KPI-20 Verhoging van effectiviteit en efficiëntie van innovatietrajecten bij actieve ondernemingen	Methode bepalen	Nulmeting	Meting	Nvt

* Het realiseren van de streefwaarden bij deze indicatoren gaat uit van een geormerkt subsidiebudget van 10 miljoen euro per jaar voor projecten van de Speerpuntcluster AgriFood, eventueel deels in competitie met andere speerpuntclusters.

DEFINITIES KPI's:

KPI-1 Aantal unieke ondernemingen die jaarlijks bijdragen (upfront)

Aantal ondernemingen die (soms in naam van verschillende ondernemingen van dezelfde groep) jaarlijks een upfront financiering betalen (cfr. lidmaatschap)

KPI-2 Aantal unieke actieve ondernemingen binnen de cluster

Aantal unieke ondernemingen die

- de cluster financieren via een jaarlijkse bijdrage of
- die geen jaarlijkse bijdrage betalen maar beroep doen of deelnemen aan minstens 2 clusterdiensten of – activiteiten (incl. food pilot) of
- die geen jaarlijkse bijdrage betalen maar betrokken zijn bij een samenwerkingsinitiatief van de cluster

KPI-3 Aantal unieke, nieuwe actieve ondernemingen binnen de cluster

Cfr. definitie KPI-2, nieuw = onderneming die de voorbije 2 jaren geen actieve onderneming binnen de cluster was

KPI-4 Percentage actieve kmo's binnen de cluster

Cfr. definitie KPI-2, kmo = cfr. EU definitie (rekening houdende met consolidatie op aandeelhouders)

KPI-5 Aantal regionale samenwerkingen van Flanders' FOOD (lopend in het kalenderjaar)

Het aantal lopende samenwerkingen tussen Flanders' FOOD en andere (cluster)organisaties gericht op innovatie en/of onderzoekinstellingen en/of organisaties die innovatievolgers bereiken in Vlaanderen. Onder deze samenwerkingen wordt verstaan dat er een strategische samenwerking voorzien is (overeenkomst of betalend lid), een event/workshop/opleiding samen georganiseerd werd of samen projecten opgezet of uitgevoerd werden in het lopend kalenderjaar.

KPI-6 Aantal internationale samenwerkingen van Flanders' FOOD (lopend in het kalenderjaar)

Het aantal lopende samenwerkingen tussen Flanders' FOOD en organisaties buiten Vlaanderen. Onder deze samenwerkingen wordt verstaan dat er een strategische samenwerking voorzien is (bv. een overeenkomst of een (associated) partnership aan een consortium), een event/workshop/opleiding samen georganiseerd werd of samen projecten opgezet of uitgevoerd werden in het lopend kalenderjaar.

KPI-7 Aantal lopende samenwerkingsprojecten met minstens 3 unieke ondernemingen (incl. internationale projecten)

Het aantal samenwerkingsprojecten met minstens 3 ondernemingen onder impuls van Flanders' FOOD met activiteiten in het kalenderjaar. Dit zijn typisch gemeenschappelijke verkennende studies, roadmaps, demonstratieprojecten, onderzoeksprojecten, ontwikkelingsprojecten of co-investeringsprojecten. Workshops, partneringeven, lerende netwerken, bedrijfsbezoeken en/of buitenlandse missies worden niet als een samenwerkingsproject beschouwd.

KPI-8 Aantal unieke ondernemingen die deelnemen aan minstens één samenwerkingsproject (alle types)

Alle unieke ondernemingen die deelnemen aan lopende samenwerkingsprojecten, zoals gedefinieerd in KPI-7.

KPI-9 Aantal unieke ondernemingen die deelnemen aan minstens één internationaal project (cross border)

Alle unieke ondernemingen die deelnemen aan een lopend samenwerkingsproject, zoals gedefinieerd in KPI-7, maar waar er een internationale samenwerking voorzien is (bv. via interreg, eranetten, cornet of andere EU-programma's)

KPI-10 Aantal unieke ondernemingen die deelnemen aan minstens één project binnen het ecosysteem (cross-sector)

Alle unieke ondernemingen die deelnemen aan een lopend samenwerkingsproject, zoals gedefinieerd in KPI-7, maar waar er een samenwerking met ondernemingen uit een andere sector voorzien is (bv. industrie 4.0, circulaire economie, projecten met primaire sector, projecten met health sector, ...)

KPI-11 Aantal unieke ondernemingen die kennis verkrijgen via andere activiteiten dan samenwerkingsprojecten

Alle unieke ondernemingen die kennis verkrijgen via hun deelname aan een activiteit georganiseerd binnen de werking van Flanders' FOOD (workshops, seminars, demonstraties, living lab, inspiratiesessies, ateliers, Food Pilot, ...), al dan niet georganiseerd met partners (regionaal en internationaal)

KPI-12 Tevredenheid van de stakeholders en leden

Gemiddelde tevredenheid van leden, actieve ondernemingen in de cluster en andere innovatie-actoren en onderzoeksorganisaties.

KPI-13 Aantal nieuwe gedeelde infrastructuur ter ondersteuning van innovatie, opgericht in samenwerking met Flanders' FOOD

Aantal nieuwe pilootinstallaties of onderzoeksinfrastructuur (bv. analyse-apparatuur), inspiratiecentra of productiefaciliteiten, bedoeld voor innovatie en in een context dat deze kan gedeeld worden met meerdere ondernemingen in Vlaanderen, waarbij er samenwerking met Flanders' FOOD was. Deze infrastructuur kan zowel publiek als privaat zijn. Deze die opgestart worden in het kalenderjaar worden geteld.

KPI-14 Aantal valorisatie- en implementatiecases door ondernemingen

Aantal ondernemingen die concreet na afloop van een gesubsidieerd project met geormerkte middelen een valorisatie van de projectresultaten of een implementatie opstart.

KPI-15 Omzet van de Vlaamse voedingsindustrie

In deze KPI wordt de jaarlijkse omzet van de Vlaamse voedingsindustrie (enge benadering: NACE 10 en NACE 11) beschouwd. De economische cijfers worden aangereikt door FEVIA (Vlaanderen) die hiervoor jaarlijks een economisch rapport publiceert.

Rationale is dat de werking van Flanders' FOOD ook impact (kan) hebben op ondernemingen die niet actief zijn binnen de cluster door indirecte effecten (via ingrediëntenleveranciers, partners die de innovatievolgers bereiken, imago van de Vlaamse voedingsindustrie door de innovatieleiders, ...).

KPI-16 Bijkomend omzet van de actieve ondernemingen

In deze KPI wordt de extra omzet van actieve ondernemingen binnen de cluster berekend. Dit kan via cijfers in Statbel, Store, Belfirst en/of cijfers van FEVIA (Vlaanderen). Indien nodig kan er om de 3 jaar een bevraging van de actieve ondernemingen gebeuren.

KPI-17 Bijkomende tewerkstelling binnen de actieve ondernemingen

In deze KPI wordt de extra tewerkstelling (in VTE's) van actieve ondernemingen berekend. Dit kan via cijfers in Belfirst.

KPI-18 Investerings door de Vlaamse voedingsindustrie

In deze KPI wordt de jaarlijkse investering (in M€) van de Vlaamse voedingsindustrie (enge benadering: NACE 10 en NACE 11) beschouwd. Data via FEVIA (economisch rapport). Rationale cfr. KPI-15.

KPI-19 Aandeel export in de omzet van de Vlaamse voedingsindustrie

In deze KPI wordt het aandeel van export binnen de totale omzet van de Vlaamse voedingsindustrie berekend. (enge benadering: NACE 10 en NACE 11) beschouwd. Data via FEVIA (economisch rapport)

KPI-20 Verhogen van de effectiviteit en efficiëntie van innovatietrajecten bij actieve ondernemingen

Deze KPI is gerelateerd aan de ambities om via de activiteiten ondernemingen te ondersteunen in hun innovatietrajecten (om ervoor te zorgen dat deze efficiënter, korter en meer effectief zijn). Een nulmeting wordt uitgevoerd in 2018. De methode, KPI's en streefwaarden worden ontwikkeld in de loop van 2018 en 2019. Daarna zal bij elke tussentijdse evaluatie van de speerpuntcluster, de meting uitgevoerd worden.

Bijlage 2: Hefboomwerking

Dit is een aanzet tot overleg rond mogelijke hefboomwerking vanuit de Speerpuntcluster AgriFood, zoals verwacht in het clusterpact tussen de overheid (Kabinet Innovatie en Economie en het Agentschap voor Innoveren en Ondernemen) en Flanders' Food. In 2018 zal de hefboomwerking verder gedefinieerd worden voor de komende jaren in overleg met de clusterorganisatie, de clusterleden (via de clusterorganisatie) en het Agentschap Innoveren en Ondernemen, inclusief de wijze om deze hefboomwerking te meten en kwantitatief weer te geven.

Hefboomwerking vanuit de Clusterorganisatie zelf:

- Flanders' FOOD organiseert via de basiswerking (of via studies/roadmaps) projectgeneratie. Hierbij wordt niet enkel ingezet op projectconcepten die gefinancierd kunnen worden met de geoormerkte middelen; ook projectconcepten voor FWO-SBO, Horizon 2020 of andere reguliere nationale en internationale kanalen komen aan bod en worden vanuit het clusterproject gesteund in de conceptfase.
- Flanders' FOOD organiseert als associated partner van ERA-NET Cofund Facce Surplus en ERA-NET Cofund Susfood II de projectgeneratie van bedrijfsprojecten binnen de oproepen van deze ERA-NETten.
- Flanders' Food beoogt deelname aan ERA-NET Cofund Blue Bioeconomy, dat wordt aangevraagd in 2018.
- Flanders' FOOD diende 2 projecten in binnen H2020 op het thema industrie 4.0. Een tweetal andere (industrie 4.0 en circulaire economie) worden later in 2018 ingediend.
- Flanders' FOOD ondersteunt aanvragers bij hun EFRO- en Interreg-projecten (respectievelijk rond investeringen en kennisoverdracht) als die aansluiten bij de doelstellingen van de strategische agenda. Concreet voor 2018 zijn dat de projecten FoodInnoTech, GTI-EFRO Open Innovatieplatform Voeding, Datahub voor AgroFood, VEG-i-TEC, Codesign Aliment, Food from Food, Foodheroes en Terafood.
- Flanders' FOOD ondersteunt projecten en projectaanvragen in VIS innovatievolgers, TETRA en Landbouwtrajecten als die aansluiten bij de doelstellingen van de strategische agenda. In 2018 worden volgende projecten in uitvoering ondersteund: Innochef en 2DIGIT, TETRA entomatisation, TETRA fryexchange, TETRA Blockchain4sme's. Een aantal projecten zijn in aanvraag: Meat the Challenge, Food that fits, Water (via TNAV), TETRA nevenstromen aardappel, Landbouwtraject rond quinoa.
- Flanders' FOOD is onderaannemer voor een aantal FWO-SBO projecten (met name Glycoprofit en Profibfun) en zorgt mede voor brede verspreiding en valorisatie van de bekomen resultaten. Ook in 2018 worden kennisinstellingen hierin ondersteund door Flanders' FOOD als het past in de strategische agenda.
- Flanders' FOOD ondersteunt bedrijfsprojecten buiten de reguliere kanalen van het Agentschap (bv. een bedrijfsproject via een projectoproep van de provincie Vlaams-Brabant).

De hefboomwerking vanuit de clusterorganisatie zelf wordt ingeschat op ca. 25 miljoen EUR voor de eerste 3 clusterprojectjaren, met een inschatting van 8 miljoen EUR voor 2018.

Hefboomwerking vanuit de bedrijven:

- De programma's van Flanders' FOOD worden opgemaakt met actieve participatie van innovatieve bedrijven (kmo's en grote bedrijven). Bedrijfsleiders en R&D managers leveren in-kind bijdragen in diverse brainstormmeetings en workshops om de projectgeneratie te ondersteunen. Voor elke programmalijn zijn er 'captains of food industry' die de strategie van de programmalijn bewaken. Dit is een in-kind bijdrage van ca. 0,25 VTE per programmalijn per jaar. In 2018 is dit het geval voor de

programmaliijnen 'van graan tot bakkerijproduct', 'van varken tot charcuterie' en 'van aardappel tot friet'. Andere lijnen worden in de loop van 2018 opgestart.

- Bedrijven zullen O&O projecten uitvoeren (en eventueel indienen voor een subsidievraag) via reguliere middelen van Vlaio.
- Bedrijven tonen zich bereid om mee na te denken over 'access to food pilots' en hierin mee te investeren. In 2018 zal het werk vooral bestaan uit 'opmaak' van een business plan en capteren van de noden (cfr benchmark internationaal).
- Binnen het strategisch domein 'Accelerate effective & efficient innovation' zal samengewerkt worden met bedrijven/dienstverleners om services aan te bieden aan voedingsbedrijven. Deze dienstverleners zijn divers: consultants in digitalisering, laboratoria voor analyses, productontwikkelaars, etc.
- Bedrijven tonen zich bereid om in het verlengde van de strategische agenda O&O projecten uit te werken (bv om in te dienen bij bedrijfsprojecten)

De hefboomwerking vanuit de bedrijven wordt ingeschat op ca. 25 miljoen EUR voor de eerste 3 clusterprojectjaren, met een inschatting van 8 miljoen EUR voor 2018.

Hefboomwerking vanuit kennisinstellingen:

- De programma's van Flanders' FOOD worden opgemaakt met actieve participatie van top-onderzoekers. Zij leveren in-kind bijdragen in diverse brainstormmeetings en workshops om de projectgeneratie te ondersteunen. Voor elke programmalijn zijn er lead scientists die de strategie van de programmalijn bewaken. Dit is een in-kind bijdrage van ca. 0,25 VTE per programmalijn per jaar. In 2018 is dit het geval voor de programmalijnen 'van graan tot bakkerijproduct', 'van varken tot charcuterie' en 'van aardappel tot friet'. Andere lijnen worden in de loop van 2018 opgestart.
- ILVO levert een bijdrage van minstens 2 VTE in-kind aan de werking van de Food Pilot (management en receptuurontwikkeling) en is actief mede-aanvrager voor uitbreiding van de Food Pilot en/of projecten ter kennisverspreiding via de Food Pilot.
- Vanuit de universitaire partners is er een engagement van ca. 0,2 VTE per jaar per organisatie voor actieve ondersteuning voor uitwerking binnen de eigen organisatie en voor uitwerking naar FWO-SBO en/of IOF projecten. Eenzelfde inzet kan verwacht worden vanuit de SOCs (imec, VITO/Vlakwa en VIB).
- De kennisinstellingen dienen SBO/FWO, TETRA, La-trajecten en H2020 projecten in die passen bij de strategische doelen van de speerpuntcluster AgriFood, met ondersteuning van Flanders' FOOD.

De hefboomwerking vanuit de kennisinstellingen wordt ingeschat op ca. 25 miljoen EUR voor de eerste 3 clusterprojectjaren, met een inschatting van 8 miljoen EUR voor 2018.

Andere vormen van hefboomwerking

- FEVIA is een belangrijke partner voor Flanders' FOOD. Als beroepsfederatie van de voedingsindustrie zetten zij in op het verhogen van de competitiviteit en op export. Innovatie is voor hen een belangrijke bouwsteen en daarvoor rekenen ze op Flanders' FOOD. Er is een engagement dat FEVIA een equivalent van ca. 1 VTE in-kind ter beschikking stelt aan de speerpuntcluster AgriFood voor bedrijfsvragen i.v.m. voedingswetgeving of energie- en milieuwetgeving en voor het ondersteunen van de meer commerciële aspecten van export.
- Alimento is een belangrijke partner voor Flanders' FOOD. Als sectororganisatie die inzet op de opleiding van werknemers in de voedingssector zijn ze ook verantwoordelijk voor arbeidsmarkt. Alimento voorziet opleidingssteun voor bedrijven die deelnemen aan workshops van Flanders'

FOOD, is een actieve partner in WIFI2020 en Scope en voorziet op deze manier ook een in-kind inzet van ca. 0,5 VTE.

- POM-West Vlaanderen is een belangrijke partner voor Flanders' FOOD via de werking van de Fabriek voor de Toekomst Voeding. Flanders' FOOD is lid van de kerngroep en de expertgroep en werkt samen met de provincie projecten uit die relevant zijn voor voedingsbedrijven. Flanders' FOOD heeft een kantoor in het Huis van de Voeding in Roeselare. In 2018 staan investeringen voorop: uitbreidingstoestellen voor VEG-i-TEC, het instituut rond voeding/zorg en een food incubator voor eerste productieruns van startende ondernemingen.
- POM-Vlaams Brabant is een partner voor Flanders' FOOD via de Food-Feed-Health campus. Gesprekken lopen om meer samen te werken.

Bijlage 3: Transitieprioriteiten projecten en concrete acties 2018

1. Lijst met projecten waar Industrie 4.0 en Circulaire Economie aan bod komen.

Flanders' Food engageert zich om in 2018 projecten mee uit te voeren/op te volgen en projectvoorstellen mee uit te werken in de open call rond de transitieprioriteiten Industrie 4.0 en Circulaire Economie. Meer specifiek gaat het om volgende projecten en projectideeën:

Industrie 4.0

- Uitvoering: Wheatdata
- Uitvoering: Agrifood 4.0: industrialisering en digitalisering tussen landbouw en verwerkende industrie
- Uitvoering: Colrobfood
- Uitvoering: WaMIP
- Uitvoering: Digitale Transformatie in de voedingsindustrie - Wat is een ideaal concept voor Living labs?
- Uitvoering: MiMIP - economische/technische haalbaarheidsstudie om snel en effectief specifieke peptiden te meten via een MIP-gebaseerde sensor bij melkveehouders of in de melkerij
- Uitvoering: SensInFood - Sensorintegratie als sleutel tot voedingsindustrie 4.0
- Uitvoering: Living lab op VEG-i-TEC installaties
- Uitvoering: De ICT paradox - Digitale transformatie van de industrie
- Mogelijks uitwerking van nieuwe projectvoorstellen via de roadmaps

Circulaire Economie

- Uitvoering: Restaarde Circulair
- Uitwerking: 1 à 2 projecten rond Nevenstroomvalorisatie
- Uitwerking en/of uitvoering: projecten binnen SUSFOOD
- Uitwerking: productie van hoogwaardig microbieel eiwit uit reststromen
- Uitwerking: beter gebruik/hergebruik van water

Voorts zal de transitieprioriteit Circulaire Economie in elk project dat niet in hoofdzaak rond de transitieprioriteiten draait, toch de nodige aandacht krijgen.

Beschrijvingen van de projecten zijn beschikbaar op www.flandersfood.com.

2. Geselecteerde frontrunner projecten vanuit de projectportfolio

In het kader van Circulaire Economie:

- Triple F (Food from Food, Interreg-project ter valorisatie van nevenstromen)
- Food Heroes (Interreg-project ter valorisatie van nevenstromen)

In het kader van Industrie 4.0:

- 'Digitale Transformatie in de voedingsindustrie - Wat is een ideaal concept voor Living labs?' in samenwerking met andere goedgekeurde living labs
- SensInFood

3. Van het creëren van awareness naar het verdiepen van kennis van de clusterleden rond IN 4.0 en CE

- Flanders' FOOD engageert zich om op het vlak van de transitieprioriteiten ondersteuning te verlenen voor basisonderzoek aan strategische onderzoekscentra en universiteiten.
- Flanders' FOOD engageert zich om een trekkende (maar niet noodzakelijk uitvoerende) rol op te nemen om de transitieprioriteiten tot uiting te brengen in toegepast onderzoek.
- Flanders' FOOD engageert zich op vlak van Industrie 4.0 in te zetten op:

- Deelname aan de kerngroep en aan de opgezette activiteiten en afgeleide werkgroepen
- Deelname aan S3-platformen
- Deelname aan de Digital Innovation Hubs
- Opvolgen van en waar mogelijk deelname aan H2020 calls rond Industrie 4.0
- Flanders' FOOD engageert zich om wat betreft Circulaire Economie in te zetten op samenwerking tussen clusters en met de Biobased Pilot Plant.

BIJLAGE 4: Gedetailleerde afspraken FIT en de speerpuntcluster

Inbreng clusterorganisatie ter ondersteuning van FIT activiteiten

1. Bestaande kennis over de Vlaamse cluster en bedrijven delen

- Informatie over de speerpuntcluster aanbrenen voor FIT marketing mix (brochures, presentaties, missies, ...) wanneer de vraag zich stelt.
- Afstemming met FIT over internationale branding – luik versnelling food – meerjarige internationaliseringsstrategie Vlaanderen versnelt! Deze afstemming zal gebeuren binnen het traject van het EFRO-project Vlaanderen versnelt! (periode mei 2017- april 2019).
- Engagement van de cluster in de uitvoering van de acties binnen de versnelling food – meerjarige internationaliseringsstrategie Vlaanderen versnelt! (periode 2017-2021).
- Informatiesessies aanbieden aan binnenlands en buitenlands netwerk van FIT over cluster (in kader van opleiding, jaarlijkse terugkeer): analyses maken vanuit een SWOT over de sterktes van de speerpuntcluster en deze vertalen naar opportuniteiten.
- Meewerken aan kloofanalyses (in kader van strategie aantrekken buitenlandse directe investeringen) wanneer de opportuniteit zich stelt¹:
 - Clusters in buitenland analyseren en opportuniteiten signaleren.
 - Gaps in eigen cluster identificeren.
 - Verspreiden van de kennis verworven uit de gapanalyse in de eigen sector (dit om Vlaamse bedrijven de kennis over opportuniteiten te verstrekken alvorens naar buitenlandse bedrijven wordt gezocht om de kloof (gap) in te vullen).

2. Operationele medewerking met betrekking tot internationalisering vanuit Vlaanderen of aantrekken van investeringen/aan promotie van het Vlaamse economisch weefsel

- Detecteren van belangrijke trends in de sector en deze vertalen naar opportuniteiten en/of argumenten voor het aantrekken van investeringen.
- Medewerking aan market access vragen van bedrijven (potentieel, klanten)².
- Medewerking aan roadshows bij potentiële investeerders³.
- Medewerking aan de invulling van een site-bezoekprogramma van potentiële investeerders. Eventuele begeleiding van inkomende delegaties (enkel wanneer beide partijen hier een duidelijke meerwaarde in zien).

3. Overleg en samenwerking

- Acties met betrekking tot internationalisering van bedrijven na overleg en in samenwerking met FIT.
- Opstellen van een internationaliseringsstrategie na overleg en in samenspraak met FEVIA Vlaanderen en FIT.

¹ Voor kloofanalyses wordt een jaarlijks actieplan opgesteld op basis van beschikbaar budget binnen FIT. Dit budget valt buiten het clusterpact.

² Dit is geval per geval te bekijken afhankelijk van de beschikbare kennis binnen de clusterorganisatie.

³ Bij deelname aan FIT roadshows wordt de kost voor experts van de clusterorganisatie gedragen door FIT (wat betreft reis- en verblijfskosten).

Inbreng FIT ter ondersteuning van clusterorganisatie en de ledenbedrijven

1. Samenwerking met clusters/clusterbedrijven in buitenland

- In kaart brengen van buitenlandse clusters via de technologieattachés en/of het buitenlands netwerk van FIT.
- In contact brengen met buitenlandse clusters.

2. Versterken van de cluster en de ledenbedrijven

- Partners voor samenwerking voor bedrijven identificeren.
- Aantrekken van buitenlandse bedrijven ter versterking van de cluster (na analyse – complementariteit).
- Ondersteuning van ledenbedrijven: via de dienstverlening van FIT aan bedrijven.

